

VI ТИКТОРІВСЬКІ ЧИТАННЯ

«ВИДАВНИЧА СПРАВА В УКРАЇНІ: НА ПЕРЕХРЕСТІ ТРАДИЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ»

Всеукраїнська науково-практична конференція

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Шановні колеги!

Запрошуємо вас взяти участь у VI Тикторівських читаннях «Видавнича справа в Україні: на перехресті традицій та інновацій», які відбудуться 20–21 травня 2021 року в Українській академії друкарства. Залежно від ситуації та карантинних обмежень, що діятимуть на той час, захід відбудеться частково або повністю онлайн.

Цьогорічними Тикторівськими читаннями вшановуємо 125-літній ювілей та діяльність визначного українського видавця, військовика, справжнього патріота Івана Тиктора (1896–1982), а також доробок очолюваного ним концерну «Українська Преса» (1923–1939), досягнення якого і сьогодні зіставні з успіхами найбільших видавничих конгломератів світу. Досвід Тиктора – бізнесовий підхід до видавничої справи у сполученні з високими суспільними мотивами та утвердженням національних ідеалів – може і має стати дороговказом сучасним видавцям.

ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Коло і навколо Тиктора: український видавничий рух початку ХХ ст.
2. Книжковий ринок «посттикторівської доби».
3. Про що не знав Тиктор: інноваційні технології у видавничій справі.
4. Підручники «Нової української школи»: запозичуючи досвід Тиктора.
5. Майбутні Тиктори, шикуйтеся! (дослідження молодих науковців).
6. Круглий стіл «Чи потрібні сьогодні Тиктори українській державі?».

Українська академія друкарства
Ukrainian Academy of Printing

VI Тикторівські читання
«Видавнича справа в Україні:
на перехресті традицій
та інновацій»

ПРОГРАМА
Міжнародної
науково-практичної
конференції

VI Tyktor's Readings
«Publishing in Ukraine:
At the Crossroads of Traditions
and Innovations»

PROGRAMME
of International scientific-practical
conference

20–21 травня 2021
Львів, Україна

May 20–21, 2021
Lviv, Ukraine

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ / CONFERENCE AGENDA

20 травня 2021 року / May 20th, 2021

Час / Time (EEST)	Захід / Event
9:45–10:00	Під'єднання учасників / Connecting participants
10:00–10:30	Відкриття конференції. Вітальне слово / Opening. Welcome speech
10:30–13:00	Секція 1 / Section 1 Коло і навколо Тиктора: український видавничий рух початку XX ст. / Tyktor's Circle and Around It: The Ukrainian Publishing Movement Of The Early Twentieth Century Обговорення доповідей / Reports discussion
13:00–14:00	Перерва / Break
14:00–16:15	Секція 2 / Section 2 Книжковий ринок «посттикторівської доби». Підручники «Нової української школи»: запозичуючи досвід Тиктора / The Book Market of the «Post-Tyktor Era». Textbooks of the «New Ukrainian School»: Borrowing Tyktor's Experience Обговорення доповідей / Reports discussion
16:15–16:30	Перерва / Break

16:30–18:00

Секція 3 / Section 3

Про що не знав Тиктор: інноваційні технології
у видавничій справі /
What Tyktor Did Not Know: Innovative Technologies in
Publishing

Обговорення доповідей / Reports discussion

21 травня 2021 року / May 21st, 2021

Час / Time (EEST)	Захід / Event
9:45–10:00	Під'єднання учасників / Connecting participants
10:00–13:00	Секція 4 / Section 4 Майбутні Тиктори, шикуйтеся! (дослідження молодих науковців) / Future Tyktors, Get Ready! (young scientists' research) Обговорення доповідей / Reports discussion
13:00–14:00	Перерва / Break
14:00–16:00	Круглий стіл «Чи потрібні сьогодні Тиктори українській державі?» / Round table «Does the Ukrainian State Need Tyktors Today?»

РЕГЛАМЕНТ:

вітальні слова — 5–7 хв;
секційна доповідь — 10 хв;
доповідь на Круглому столі — 10–15 хв;
виступ у дискусіях — 3–5 хв.

Робочі мови конференції:
українська, англійська.

TIME LIMIT:

welcome speech — 5–7 min;
sections presentation — 10 min;
Round table presentation — 10–15 min;
discussions — 3–5 min.

Conference languages:
Ukrainian, English.

20 ТРАВНЯ 2021 РОКУ / MAY 20th, 2021

Секція 1 / Section 1

**Коло і навколо Тиктора:
український видавничий рух початку ХХ ст. /
Tyktor's Circle and Around It: The Ukrainian Publishing
Movement Of The Early Twentieth Century**

Модератор / Moderator:

Надія Зелінська, завідувач кафедри медіакомунікацій
Української академії друкарства, професор, доктор філологічних
наук / **Nadiia Zelinska**, Ukrainian Academy of Printing (Lviv, Ukraine)

Доповіді / Reports

Христина Астапцева, молодший науковий співробітник відділу інформаційно-комунікаційних технологій Інституту інформаційних технологій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського /
Khrystyna Astartseva, Vernadsky National Library of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

**НЕВІДОМІ ПОСТАТІ
ЛЬВІВСЬКОЇ FASHION-ЖУРНАЛІСТИКИ 1930-х рр.:
МІКА ДРОГОМИРЕЦЬКА**

У дослідженні подано реконструкцію біографії Міки (Марії) Дрогомирецької (Лепкої) — майстрині з виготовлення капелюхів (модистки) та педагогині, що упродовж 1930-х рр. співпрацювала із редакцією часопису «Нова Хата», а також брала участь у показах мод, влаштованих Львівським жіночим торгово-промисловим кооперативом «Труд» та Львівським жіночим кооперативом домашнього промислу «Українське Народне Мистецтво».

Зосереджено увагу на творчому внеску Міки Дрогомирецької у становлення української fashion-журналістики.

**UNKNOWN PERSONS OF LVIV FASHION JOURNALISM
OF THE 1930s.: MIKA DROHOMYRETSKA**

The biographical research is concerned with the reconstruction of life historie of Mika (Maria) Drohomyretska (Lepka) — a hat maker and a millinery teacher who, throughout the 1930s collaborated with the editorial board of the «Nova Khata» [The New Home] magazine, and also took a part in fashion shows organized by Lviv women's trade and industrial cooperative «Trud» [The Work] and Lviv women's cooperative of home crafts «Ukrainske Narodne Mystetstvo» [Ukrainian Folk Art].

Attention is focused on the creative contribution of Mika Drohomyretska to the formation of Ukrainian fashion journalism.

НЕВІДОМІ ПОСТАТІ
ЛЬВІВСЬКОЇ FASHION-ЖУРНАЛІСТИКИ 1930-Х РР. :
МІКА ДРОГОМИРЕЦЬКА

Христина Астапцева

У дослідженні подано реконструкцію біографії Міки (Марії) Дрогомирецької (Лепкої) — майстрині з виготовлення капелюхів (модистки) та педагогині, що упродовж 1930-х рр. співпрацювала із редакцією часопису «Нова Хата», а також брала участь у показах мод, влаштованих Львівським жіночим торгово-промисловим кооперативом «Труд» та Львівським жіночим кооперативом домашнього промислу «Українське Народне Мистецтво». Зосереджено увагу на творчому внеску Міки Дрогомирецької у становлення української fashion-журналістики.

Ключові слова: *Міка Дрогомирецька, Лев Лепкий, салон капелюхів «Міка», Львівський жіночий торгово-промисловий кооператив «Труд», Львівський жіночий кооператив домашнього промислу «Українське Народне Мистецтво», часопис «Нова Хата», покази мод, fashion-журналістика, мода міжвоєнного Львова.*

UNKNOWN PERSONS OF LVIV FASHION JOURNALISM OF THE 1930s. :
MIKA DROHOMYRETSKA

Khrystyna Astaptseva

The biographical research is concerned with the reconstruction of life historie of Mika (Maria) Drohomyretska (Lepka) — a hat maker and a millinery teacher who, throughout the 1930s collaborated with the editorial board of the «Nova Khata» [The New Home] magazine, and also took a part in fashion shows organized by Lviv women's trade and industrial cooperative «Trud» [The Work] and Lviv women's cooperative of home crafts «Ukrainske Narodne Mystetstvo» [Ukrainian Folk Art].

Attention is focused on the creative contribution of Mika Drohomyretska to the formation of Ukrainian fashion journalism.

Key words: *Mika Drohomyretska, Lev Lepkyj, «Mi-ka» hat salon, Lviv women's trade and industrial cooperative «Trud» [The Work], Lviv women's cooperative of home crafts «Ukrainske Narodne Mystetstvo» [Ukrainian Folk Art], «Nova Khata» magazine [The New Home], fashion show, fashion journalism, interwar Lviv fashion.*

З біографічної праці про Богдана Лепкого дізнаємося, що Міка Дрогомирецька народилася 15 травня 1902 р. у родині д-ра Івана Дрогомирецького та Емілії Олесницької. Дрогомирецькі — старий боярський рід Драгомири, а їх родинні грамоти з XIV ст. є рідкісними мовними та історичними пам'ятками пізньої княжої доби [1, с. 265].

У 1920-х Міка Дрогомирецька одружилася із братом Богдана Лепкого — Левом. Правник, учасник визвольних змагань, композитор, письменник і журналіст — Левко Лепкий очолював у 1922-1939 рр. та 1952-1970 рр. видавництво «Червона Калина» [2].

У газеті «Діло» віднаходимо першу згадку про Міку Дрогомирецьку — оголошення кооперативу «Труд» про улаштування з 1 листопада 1933 р. двомісячного курсу «моднярства» під егідою п. Міки Дрогомирецької. Оплата за курс 9 зол. [3].

Можна припустити, що саме у цьому році Міка Дрогомирецька стала викладати у фаховій школі кооперативу «Труд». В тих часах вона собі прибрала псевдонім «Міка», що є скороченою формою повного імені Марія Дрогомирецька [4, с.91].

Схожі оголошення знаходимо у «Ділі» упродовж 1934 року: «Курс моднярства (весняні і літні капелюхи) починає Кооператива «Труд» — Львів, Ринок 39. Дня 25 січня 1934 р. Курс вестиме п. Міка Дрогомирецька, наука в годинах пополудневих. Місячна оплата 15 зол.» [5]. У серпні 1934 р. Міка

Дрогомирецька додатково стала викладати у фаховій школі «Труду» курс крою і шиття білизняних виробів [6].

У 1931-1939-х рр. Левко Лепкий паралельно із редакторською діяльністю займав посаду директора українського курорту мінеральних вод «Черче», неподалік від Рогатина. Стабільне фінансове становище дало змогу його дружині заснувати на вул. Пекарській, 1а салон-майстерню «Мі-ка» з виготовлення головних уборів. Перша згадка у газеті «Діло» про це невеличке підприємство датується червнем 1937 р. : «Елегантна дама і свідома громадянка українка носить капелюшок з чистого сирого шовку продукції кооп. «Шовк», Самбір, Замойського 7, зроблений у фірмі «Міка», Львів, вул. Пекарська 1а. Не пропустіть okazji, спішіть на Пекарську 1а, до фірми «Мі-ка» та вибирайте: берети, пляжівки, та вибагливі капелюшки до стрійних суконь. Ціни посезонові. Попирайте рідний промисл!» [7].

З 1933 р. Міка Дрогомирецька розпочала плідну співпрацю із кооперативом «Українське Народне Мистецтво» та його друкованим органом «Нова Хата». У численних номерах часопису в рубриці «Мода» друкувалися під криптонімом «Міка Д.» світлини Міки Дрогомирецької як манекенниці для демонстрації суконь кооперативу «Труд» або моделі капелюшків, виконані нею власноруч (Ч. 11, 1933 р.; Ч. 11-12, 1938 р. тощо). Міка Дрогомирецька працювала також фаховим консультантом для оглядачок модних тенденцій «Нової хати». Це видно із низки публікацій 1933-1938 рр.: «Малі капелюхи» (Ч.5, 1933 р.), «Приготування на зиму» (Ч. 11, 1933 р.), «Зачіски й капелюхи» (Ч. 3, 1934 р.), «Капелюхи і дрібнички» (Ч. 9, 1934 р.), «Вказівки на літо» (Ч. 11-12, 1938 р.) [8-12].

Головні убори, спроектовані Мікою Дрогомирецькою, були незмінним атрибутом кожного показу мод, що кооператив «Труд» спільно із кооперативом «Українське Народне Мистецтво» влаштовували щорічно [13].

Ось коментарі Меланії Нижанківської про участь фірми «Мі-ка» у цих показах: «Велике багатство і різноманітність туалет, які ми бачили на ревії, викликували приємне здорове вражіння. Роллю манекінів сповнювали молоді,

гарні панночки із товариства. Фірми Бережницька, «Міка» і «Мак» доставляли відповідних до суконь капелюхів» [14].

«Показані сукні були виконані з особливим смаком та елеганцією [...]. Одяги доповнювали граціозні капелюшки з фірми «Міка», рукавички, шалики та панчохи з «Базару», футра та лиси з «Хрому» [...]. Цьогорічний показ моди був доволі різноманітний та дав гарний перегляд корисної й успішної праці кооперативи «Труд» [15].

Після приходу більшовиків до Львова Міка Дрогомирецька не відразу покинула рідне місто. Лише через деякий час, коли їм з чоловіком погрожували органи НКВД, подружжя переїхало до Кракова, де Левко Лепкий упродовж 1940-1945 рр. редагував «Краківські Вісті» [1, с. 265].

З Кракова подружжя Лепких переїхало у 1945 р. до Відня, а звідти — у табір для біженців Бльомгофен (Німеччина). У 1949 р. Міка Дрогомирецька з чоловіком емігрували до м. Трентон, шт. Нью-Джерсі, США [16].

На час публікації у 1976 р. біографічної праці про Богдана Лепкого Міці Дрогомирецькій виповнилося 74 роки. Про її подальшу долю поки не вдалося відшукати відомостей. Зараз можна стверджувати, що своїми оригінальними роботами Міка Дрогомирецька зробила значний внесок у розвиток української моди, і fashion-журналістики зокрема, адже її майстерня «Мі-ка» на початку 1930-х рр. була єдиним українським салоном головних уборів у міжвоєнному Львові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лев В. Записки товариства імені Шевченка. Т. 193: Богдан Лепкий. 1872-1941. Життя і творчість = Bohdan Lepky. 1812-1941. His life and works / В. Лев. Париж; Торонто; Сідней; Нью-Йорк. 1976. 399 с.
2. Помер Лев Лепкий, видатний кол. УСС, автор «Журавлів» // Свобода: український щоденник = Svoboda: Ukrainian daily. 1971. 30 жовтня. № 201. С.1.
3. Новинки // Діло. Львів: Видавнича Спілка «Діло». 1933. 30 жовтня. № 286. С. 5.
URL: https://libraria.ua/static/big_images/Dilo/19331030_286/MASTER/00005.jpg (дата звернення: 17.05.2021).

4. Нагірні, Леви: Історія родини. Збірник / упор. Христина Лев, Наталка Філевич. Львів, 2000. 163 с.
5. Новинки // Діло. Львів: Видавнича Спілка «Діло». 1934. 05 січня. № 3. С. 6. URL:
https://libraria.ua/static/big_images/Dilo/19340105_003/MASTER/00006.jpg
(дата звернення: 17.05.2021).
6. Новинки // Діло. Львів: Видавнича Спілка «Діло». 1934. 29 серпня. № 229. С. 6. URL:
https://libraria.ua/static/big_images/Dilo/19340829_229/MASTER/00006.jpg
(дата звернення: 17.05.2021).
7. Новинки // Діло. Львів: Видавнича Спілка «Діло». 1937. 27 червня. № 139. С. 9. URL:
https://libraria.ua/static/big_images/Dilo/19370627_139/MASTER/00009.jpg
(дата звернення: 17.05.2021).
8. Малі капелюхи // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1933. №5 (Травень). С. 15.
9. Оріся. Приготування на зиму // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1933. №11 (Листопад). С. 14-15.
10. Оріся. Зачіски й капелюхи // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1934. №3 (Березень). С. 12.
11. Капелюхи і дрібнички // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1934. №9 (Вересень). С. 15.
12. Оріся. Вказівки на літо // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1938. №11-12 (Червень). С. 18-19.
13. Савицька С. Ревія мод // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1937. №3 (Лютий). С. 12.
14. Нижанківська М. Ревія мод // Жінка: Орган Союзу Українок. Львів: Союз Українок. 1937. №3 (Лютий). С. 8.
15. Нижанківська М. Показ жіночих одягів // Жінка: Орган Союзу Українок. Львів: Союз Українок. 1938. №4 (Лютий). С. 8.
16. Я. І. Мазурак . Лепкий Лев Сильвестрович // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [веб-сайт] / гол. редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут

енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. URL:
http://esu.com.ua/search_articles.php?id=54375

ДОДАТКИ

**Марія (Міка) з
Дрогомирецьких
Лепка, дружина
Левка Лепкого**

Жіноча Промислова Спілка „ТРУД“

Кооператива в обмеженому порученні
Львів, Ринок ч. 39 (власний дім)

поручає свої робітні суконь і білля, де найкращі фахові сили виконують скромні, а також і найбільш вибагливі жіночі убори й перерібки та всяке білля по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стилевих вишивок, народні строї в цілості й часті, вишивані сорочки, блюзки, прикраси домашнього урядження і т. п. ---

**КУРСИ КРОЮ І МОДЕЛЮВАННЯ
СУКОНЬ І БІЛЛЯ
ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.**

Рік заложення 1900. Уділ 10 зол. Вписове 2 зол.
Година прийняття: від 8—1 і 3—6.

Жіноча спілка „ТРУД“
промислова
Коопер. в обм. поручення
Львів, Ринок ч. 39. (вл. дім).

поручає свої робітні суконь і білля, де виконуються так скромні як і найвибагливіші жіночі убори й перерібки, всяке білля фактовими силами й по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стилевих вишивок, народні строї в цілості й часті, вишивані сорочки, блюзки, прикраси домашнього урядження і т. п.

Курси крою і моделювання суконь і білля
два рази в рік по 3 місяці

Рік заложення 1900. Уділ 10 зол. впис. 2 зол.
Година прийняття від 8—1 в пол. і 3—6 пощ.

**ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООПЕРАТИВА
Львів, Ринок ч. 39. „ТРУД“**

ВЕДЕ: Робітничо жіночого, мужського та постільного білля.
Робітничо жіночі, одяги, костюми та плащі.
Робітничо дитячі одяги і білля
Магалина полотном, готового білля, кравецьких додатків.

УДЕРЖУЄ: Трилітню фахову школу кравецтва й білявлярства.
Курси крою суконь і білля, також і для управительок робітень та інструкторок шиття і крою.

ВИСИЛАЄ: до кооператив народні строї, вишивані сорочки, заласки, крайки, готове білля

Кооператив «Українське Народне Мистецтво»

НАДЗІРНА РАДА КОСП. „У. Н. М.“:

Зліва до права: пп. Марія Мельник, секретарка, Неоніля Терлецька, заст. голови, Олена Кульчицька, Ірина Бонковська, голова, Анна Палій, Стефанія Монцібович, Стефанія Савицька.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ „НОВОЇ ХАТИ“.

Зліва до права: пп. Марія Громницька, Євгенія Вербицька, Константина Малицька, Стефанія Савицька, Лідія Бурачинська, Ірина Бонковська, Олена Залізничкова, Ірина Гургула.

ЧАСОПИС «НОВА ХАТА»

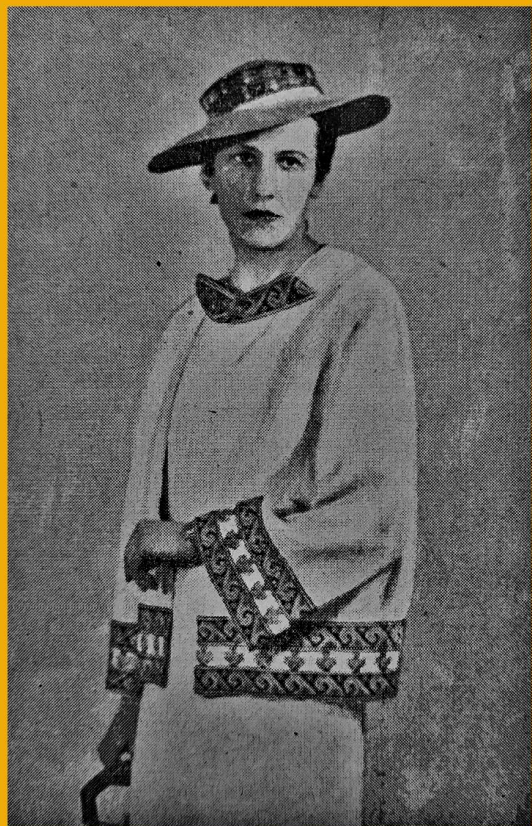
МОДНЯРСЬКИЙ САЛЬОН «МІКА»

— Елегантна дама і свідомо громадянка українка носить капелюшок з чистого сирого шовку продукції кооп. „Шовк”, Самбір, Замойського 7, зроблений у фірмі „Міка”, Львів, Пекарська 1а. Не пропустіть okazji, спішіть на Пекарську 1а, до фірми „Мі-ка” та вибирайте: берети, пляжівки, та вибагливі капелюшки до стрійних суконь. Ціни посезонові. Попирайте рідний промисл!

Ч. 139. Д 1 Л О, неділя 27. червня 1937. 9

п. Міка Дрогомирецька, власниця моднярського skleпу «Міка», що брав участь у показі капелюхами, у комплекті з білого полотна. Вишиваний ефектним снятинським узором у красках синій, золотистій і чорній. Всі моделі виконані в робітні «Труду».

п Міка Дрогомирецька, власниця моднярського skleпу „Міка”, що брав участь у показі капелюхами, у комплекті з білого полотна. Вишиваний ефектним снятинським узором у красках синій, золотистій і чорній. Всі моделі виконані в робітні Труду.

П. Міка Д. у передполудневій сукні з мягкой фіолетної вовни.

До цього фіолетний оксамитний капелюшок, боа із чорного лиса й чорні рукавиці.

Сукня виконана в робітні кооп. «Труд» у Львові.

П. Міка Д. у передполудневій сукні з мягкой фіолетної вовни. До цього фіолетний оксамитний капелюшок, боа із чорного лиса й чорні рукавиці. Сукня виконана в робітні кооп. „Труд“ у Львові.

Із показу української моди: Наша співробітниця, п. Уляна Старосольська в шиковному вихідному комплекті. Спортова вовняна суконка ржавої краски. Матеріал із ткальні «Гуц. Мистецтва» в Косові. До цього жакетик із гуц. бесагового матеріялу. Капелюшок із фірми «МІКА»

Із показу української моди: Наша співробітниця, п. Уляна Старосольська в шиковному вихідному комплекті. Спортова вовняна суконка ржавої краски. Матеріал із ткальні „Гуц. Мистецтва“ в Косові. До цього жакетик із гуц. бесагового матеріялу. Капелюшок із фірми „Міка“.

ЛЕВКО ЛЕПКИЙ
З ДРУЖИНОЮ
МІКОЮ
У КРАКОВІ

